

โครงการ ไหมไทยสู่สากล

ดร.ธีรวัฒน์ แจ่มกระจ่าง (นักวิชาการอิสระ)

นาย บรรจง อดุพิมาย

นางสาว พรกนก นิยมศิลป์

สถาบันการสร้างชาติ หลักสูตรนักบริหารระดับสูงเพื่อการสร้างชาติ (นสช.เซ็ก 7)

บทคัดย่อ

โครงการไหมไทยสู่สากล Cap Corner Stone (CCS) ภายใต้ชื่อ “Silk de Mancha” มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนที่เป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้ไปทั่วโลกโดยมุ่งเน้นองค์ประกอบ และปัจจัยด้านความยั่งยืน ทางคณะ นสช.ค้นพบพื้นที่ ที่มีความทุรกันดารและห่างไกลแห่งหนึ่ง เรียกว่า “มัญจาคีรี” นักศึกษา นสช.เซ็ก รุ่นที่ 3 ได้เป็นผู้ริเริ่มโครงการมัญจาคีรีโมเดล เพื่อให้สอดคล้องในการถอดบทเรียนของสถาบันการสร้างชาติ ว่าด้วยการ คิดค้นและการพัฒนาชุมชนด้วยโครงการเล็กให้มีผลลัพธ์ใหญ่ในมุมกว้าง ต่อเนื่องมาตลอดถึง นสช.รุ่นที่ 7 ซึ่งได้ค้นพบผลิตภัณฑ์ทางเศรษฐกิจในท้องถิ่นที่ไม่ธรรมดา นั่นคือผ้าไหมอีรี่ ที่มีความโดดเด่นมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากไหมทั่วไป คือ เวลาสัมผัสนุ่มเหมือนขนสัตว์ มองดูเหมือนผ้าฝ้ายให้ความรู้สึกนุ่มนวลเหมือนไหมแท้ ดูแลง่ายมากกว่าผ้าไหมทั่วไป และเป็นพันธุ์ไหมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้การย้อมสีจะใช้สีจากต้นไม้ที่ขึ้นตามธรรมชาติในท้องถิ่นอีกด้วย

นสช.เซ็ก 7 ได้ดัดแปลงรูปแบบต่าง ๆ และเพิ่มไลน์สินค้า ได้ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง แต่ทั้งนี้ก็ยังไม่ใช่แฟร์หลายสำหรับผู้ที่มีความหลงใหลในผ้าไหมอีรี่เท่าที่ควร เพราะไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะเข้าถึงผลิตภัณฑ์ของไหมอีรี่ ซึ่งอาจเกิดจากหลายปัจจัยในการส่งเสริมการขายที่ยังไม่รวมตัวเข้าด้วยกัน และด้วยข้อจำกัดในความรู้ทางด้านการตลาดของคนในชุมชน นสช.เซ็ก 7 ถอดแบบแนวความคิดพัฒนาแบบบูรณาการของ ศ.ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ประธานสถาบันการสร้างชาติ ผ่านสามภาคส่วนคือ ภาคประชากิจ,ภาคธุรกิจ และภาครัฐกิจ

นสช.เซ็ก 7 นำแนวคิดใหม่ มาคิดค้น และพัฒนาผลิตภัณฑ์เพิ่มเติม มีผลิตภัณฑ์เป็นต้นแบบที่ควรค่าต่อการจารึกคือ การนำผ้าไหมอีรี่มาหุ้มเก้าอี้ และได้นำตุ๊กตาถักด้วยด้าย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ และหมวกสไตล์ Gatsby เพื่อให้สินค้าเป็นที่น่าจดจำ และสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก ซึ่งจะไม่มุ่งเน้นเพียงแค่เครื่องนุ่งห่ม เพื่อเป็นการสร้างเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ผ้าไหมอีรี่

นสช.เซ็ก 7 ได้ออกแบบโลโก้ และตราสัญลักษณ์ “Silk de Mancha” ในช่วงเวลาที่ นสช.เซ็ก 7 ให้การสนับสนุนไหมอีรี่ ก็ได้รับข้อมูลว่าชาวบ้านในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น และทำให้ชาวบ้านภาคภูมิใจที่ได้สืบทอดงานฝีมือ การปรับปรุงดังกล่าวทำให้ชาวบ้านมีแรงบันดาลใจ และสืบสานภูมิปัญญา มีความกระตือรือร้นที่จะหันกลับมาทอผ้าไหมมากขึ้น และพร้อมที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมอีรี่ออกสู่ตลาดโลก หวังว่าผ้าไหมอีรี่จะเป็นที่นิยม และผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์ได้ง่ายขึ้น

คำสำคัญ: การพัฒนา / ความยั่งยืน / การปรับปรุง / สืบสานภูมิปัญญา / นวัตกรรม / เอกลักษณ์

- ตำบล โพนเพ็ก อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ประเทศไทย

Thai Silk Go Global “Silk de Mancha”

ABSTRACT

The project Cap Corner Stone (CCS) is aimed to support and promote the rural economy, local products to the world, using the sustainability factor. We discovered the area where they have very minimal opportunities called “Manchakhiri”, Khonkaen.

NBI's students Czech group 3rd has initiated Manchakhiri project continuing to 7th group who have found an extraordinary local economic product, that is, the Eri silk garment. It is distinguished, it has 3 special characters, soft to touch like wool, looks like cotton, feels smooth as real silk and very easy to take care of.

It is an environmentally friendly product. In addition, dyeing is used by local natural plant coloring.

NBI students implemented the new garment product lines and have been promoting and developing the product continuously, not widespread with those who have a passion for Thai silk. It is not easy to access the products, which is probably due to many factors in the promotion that is not yet integrated. The 7th group of NBI students competing the integrated development concept through three sectors; Citizens, Economy, and Government, under supervised by Prof. Dr. Kriengsak, who is the issuer scheme course.

NBI students bring in new ideas to develop more products and as a prototype, a Gatsby style hat and a VIP suite lounge.

NBI students #Czech7 had an opportunity to make a precious piece, memorable and competitive in the global market worthy of an inscription that cannot be evaluated: Bring Eri silk to cover the chair presented and offering to Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn The group has designed a logo and branded “Silk de Mancha”, to make a brand of the eri silk products identity. NBI students recently received the information that the local villagers have increased their income and made local residents proud to inherit the craft. The improvement made locals

have more wisdom and enthusiasm to weave more silk and feed silk products to the market. Hopefully, eri silk will be popular and can reach the demand.

Keywords: Development/Sustainability/Improvement/Inheritability/Memorable/Identity

Nation Building Institute: CCS (Thai Silk Go Global) By CZECH#7

Dr. Thirawat Jamkrajang, Mr. Banjong Chudpimai, Ms. Phornkanok Niyomsil

บทนำ

Cap-Corner Stone, CCS นั้นมาจากคำสองคำ: The Cap and the Stone ซึ่งเป็นชิ้นส่วนของหินที่มีความสำคัญต่อโครงสร้างเพื่อใช้ยึดและหล่อหลอมหินก้อนอื่นให้แน่นหนาและแข็งแรง แสดงให้เห็นถึงความสง่างามแข็งแกร่งของชีวิตที่คนรุ่นหลังต้องจดจำผลงานในชีวิตของผู้เขียนและนำเสนอโครงการได้ ดังนั้นโครงการ Cap Corner Stone จึงเป็นโครงการที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อระลึกถึงหินก้อนที่สำคัญของโครงสร้าง เพื่อขยายผล และเป็นส่วนสนับสนุนที่สำคัญสำหรับประเทศที่ต้องจดจำ

โครงการ CCS ประกอบด้วยโมเดล นวัตกรรม 3 แบบจาก ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ที่ส่งเสริมการพัฒนาประเทศหรือองค์กรในเรื่องเฉพาะซึ่งเป็นผลมาจากส่วนร่วมในโครงการเชิงปฏิบัติซึ่งแสดงให้เห็นถึง การเชื่อมโยงและการประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้มาไปดำเนินการ และวัดผลจากตัวชี้วัด ที่มีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม มีผลให้นักศึกษาสามารถจัดเรียงการปฏิบัติการทั้งหมดของ นสข.เซ็ก7 เป็นกลุ่มเอกสารทางวิชาการซึ่งเป็นผลงานทางวิชาการบนฐานการทดสอบดังนั้นแนวคิดของกลุ่มแต่ละรุ่น ในเอกสารทางวิชาการควรมีความเหมาะสมและใช้ได้จริงในโลกแห่งความเป็นจริง

โครงการ Thai Silk Go Global เป็นหนึ่งในโครงการ Cap-Corner Stone ซึ่งเป็นหลักสูตรของสถาบันการสร้างชาติ ซึ่งเรียกว่าหลักสูตรผู้บริหารระดับสูงระดับสูงเพื่อการสร้างชาติ ภายใต้การดูแลของ ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ซึ่งให้นักศึกษาสมมุติว่า หากตนเองเป็น ผู้นำ/ผู้มีส่วนช่วยบริหาร ประเทศ รวมไปถึงเป็น รัฐมนตรี หรือ นายกรัฐมนตรีของประเทศไทยและต้องเลือกหนึ่งโครงการที่จะดำเนินการเพื่อช่วยให้ประเทศไทยก้าวหน้าอย่างมั่นคงยั่งยืนเพื่อช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและส่งเสริมวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมรวมทั้งเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในชนบท

มีองค์ประกอบเป็นโมเดล 3 ประการ ได้แก่ Ideation / Implementation / Impact โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ซึ่ง CCS เป็นโครงการขนาดเล็ก แต่มีศักยภาพในการขยายผลที่สามารถช่วยส่งเสริมประเทศหรือองค์กรได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่เฉพาะเจาะจงจะมีผลกับส่วนที่พบบ่อยเป็นโครงการเชิงปฏิบัติโดยแสดงการเชื่อมโยงและการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติจริงและวัดผลของความสำเร็จสำหรับกระบวนการพัฒนาความยั่งยืนของมัญจาคีรี

หลักปฏิบัติ / แนวความคิด

ด้วยพระปรีชาสามารถ และความพยายามอย่างยิ่งยวดของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในการทรงอนุรักษ์ผ้าไหมไทยทำให้พสกนิกรเห็นความสำคัญของผ้าไทยซึ่งมีโครงการมากมายทั่วประเทศไทยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีชื่อเสียงในด้านการอุปถัมภ์ และความคิดริเริ่มส่วนบุคคลในการฟื้นฟูและส่งเสริมประเพณีการทอผ้าไหมพื้นเมืองและงานฝีมือซึ่งประสบความสำเร็จ และได้รับความชื่นชมจากทั่วโลก และที่สำคัญเท่าเทียมกันคือสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้กับผู้คนหลายพันคนในชนบทอันห่างไกลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทรงทำงานอย่างไม่รู้จำกัเหน็ดเหนื่อยเพื่อรักษาศิลปะโบราณเหล่านี้ซึ่งแสดงถึงมรดกและความภาคภูมิใจของเรา และที่สำคัญที่สุดคือช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตโดยรวมของประชาชนในขณะที่พัฒนาทักษะของช่างฝีมือทอผ้า นอกเหนือจากการจัดทำโครงการร่วมกับสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ พระองค์ท่านยังได้เล็งเห็นความสำคัญของผ้าไหมไทยและได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบผ้าไหมและสนับสนุนงานวิชาการและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในทุกๆ ที่ ทั้งนี้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพฯ ได้นำพันธุ์ของตัวไหมออร์แกนิกเข้ามาประเทศไทยเพื่อให้ชาวบ้านได้ทดลองเพาะเลี้ยงจึงเป็นที่มาของ “ไหมออร์แกนิก”

การสร้างรูปแบบของการส่งเสริมและพัฒนาชุมชนโดยใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมออร์แกนิกเป็นอีกหนึ่งตัวช่วยนอกจากให้ชุมชนมีรายได้มากขึ้น และเพื่อยกระดับฐานรากมาสู่รายได้ที่มีพอพึ่งพาตนเองได้แบบยั่งยืน อำเภอมัญจาคีรีเป็นอำเภอที่เจริญที่สุดแห่งหนึ่งของขอนแก่น ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพปลูกมันสำปะหลัง, ข้าว และเลี้ยงไหม พื้นที่ในอำเภอมัญจาคีรีค่อนข้างแห้งแล้ง และมีดินเค็มจึงไม่ค่อยมีผลผลิตทางการเกษตรมากนัก ไร่นาของเมือง ได้แก่ ผ้าไหม ผ้าพื้นเมือง ชาวบ้านมีอาชีพคือการทอผ้าเพื่อหารายได้เสริมหลังจากเสร็จสิ้นการเก็บเกี่ยวข้าวไร่นาสำปะหลัง งานทอผ้าที่มีฝีมือระดับคุณภาพสูง และประณีตจะเป็นงานฝีมือของผู้ที่อาวุโสที่รู้จักกันดีของชาวบ้านสมัยก่อนที่ทอผ้าไหมซึ่งหายากมากและมีคนรุ่นใหม่ไม่มากนักในยุคปัจจุบันที่มีมือระดับเทียบเคียงของผู้อาวุโสจึงได้ทรงอนุรักษ์และให้ดูแลไว้เป็นอย่างดี ว่าด้วยเรื่องภูมิปัญญาไทย เพื่อมิให้สูญหายจากวัฒนธรรม และประเทศไทย

นสข.เช็ก 7 ได้ลงพื้นที่สำรวจและเห็นความสำคัญกับสิ่งที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มแนวคิดสร้างสรรค์โดยเห็นด้วยว่าควรค่าแก่การอนุรักษ์และให้การส่งเสริมโดยหวังว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จต่อไป นอกจากนี้ยังได้มีการเผยแพร่คุณค่าของผ้าไหมออร์แกนิกที่มีคุณสมบัติด้านความทนทานของเส้นใย สีสันสดใสจากสีย้อมธรรมชาติเป็นสิ่งที่โดดเด่นที่สุดเพราะทุกชิ้นมั่นใจได้ว่ามีเพียงชิ้นเดียวในโลก ผู้ที่เป็นเจ้าของจะมั่นใจได้ว่าเสื้อผ้าไหมออร์แกนิกทุกชิ้นจะไม่เหมือนกันทุกประการเนื่องจากสีย้อมเป็นสีที่มาจากแหล่งธรรมชาติซึ่งมาจากสภาพอากาศที่แตกต่างกันจึงทำให้สีมีรูปลักษณะที่แตกต่างกันโดยไม่ซ้ำแบบไม่ซ้ำสีและไม่สามารถลอกเลียนแบบได้เพราะเนื่องจากสภาพอากาศที่แตกต่างกันในแต่ละปีส่งผลให้พืช พันธุ์ไม้ที่นำมาใช้เป็นสีย้อมผ้ามีความไม่คงที่ ซึ่งจะเรียกได้ว่าทำเสื้อผ้าที่ละชิ้นเมื่อมีการสั่งทอ และย้อมทีละชิ้นเท่านั้น สิ่งนี้นำมาซึ่งเป็นผลงานและ ผลิตภัณฑ์ชิ้นพิเศษ คือ จะสามารถเป็นสมบัติที่เฉพาะเจาะจงของแต่ละบุคคลที่จะเป็นเจ้าของ หรือจะเรียกได้ว่า “มีชิ้นเดียวในโลก” ทั้งนี้เพื่อความภาคภูมิใจของผู้ที่ได้ครอบครองและให้การสนับสนุน

นสข.เช็ก 7 ได้ร่วมกันออกแบบโลโก้และตราสินค้า “Silk de Mancha” ซึ่งได้รับการคัดเลือกเกี่ยวกับความเหมาะสมในสายตาของชาวยุโรปจาก Mr. Wendel Travis Harris ซึ่งเป็น

สถาบันจากสกอตแลนด์ที่ออกแบบที่ปักอาศัยของ Jack Ma ได้ร่วมให้ความคิดเห็น และชี้แนะเกี่ยวกับการสร้างเอกลักษณ์ให้กับไหมไทยซึ่งเป็นที่ยุ้จักในสายตาชาวต่างชาติบ้างอยู่แล้ว ได้มีเอกลักษณ์พิเศษเพิ่มเติมเพื่อง่ายต่อการจดจำ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีคนไทยเริ่มทำความรู้จักกับผ้าไหมอิตาลีและมีการยอมรับในคุณภาพของผ้าไหมอิตาลีมากขึ้น ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ ได้ประกาศให้มีวัน “อิตาลีของโลก” ในวันที่ 19 กรกฎาคม ซึ่งเริ่มต้นในปี 2562 อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจใน การสร้างมัญจาคีรี โมเดล ให้กับ นสข.รุ่นต่อไปได้ทดลองทำ และเพื่ออนุรักษ์ส่งเสริมโครงการผ้าไหมอิตาลีในอนาคต

ความเป็นมา และผลกระทบจากปัญหา

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศทำให้การอยู่รอดของหนอนไหมเจริญเติบโตยาก แต่ก็ยังดีกว่าหนอนไหมชนิดอื่น ๆ ชาวบ้านในท้องถิ่นที่รู้จักวิธีการทอเป็นผู้อาวุโสและต้องใช้เวลานานกว่าในการผลิตเนื่องจากด้วยวัย, สุขภาพ และความสามารถของพวกเขา ชาวบ้านอาวุโสมีข้อ จำกัด ในการออกแบบและไม่มีโอกาสที่จะนำเรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับผ้าไหมอิตาลีมาเผยแพร่สู่สาธารณชนเพราะจากปัจจัยในการสื่อสารทางด้านการตลาดมีความขาดแคลนและไม่เหมาะสมกับยุคสมัย

ในกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีอายุระหว่าง 23 ถึง 43 ปีพวกเขามีความเข้าใจว่าชุดผ้าไหมไทยไม่ทันสมัย และสวมใส่ยากในชีวิตประจำวันด้วยเหตุนี้ความต้องการในประเทศจึงลดลงถึงแม้รู้ว่าผ้าไหมไทยมีความต้องการในการส่งออกมากพอสมควร ประเทศไทยกำลังเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและภาวะถดถอยส่งผลกระทบต่อตลาดเสื้อผ้าไหมทั่วไป และไหมอิตาลีเพราะเป็นผ้าที่มีราคาแพงหาซื้อยากและเข้าถึงได้ยาก เมื่อนึกถึงผ้าไหมไทยในช่วงห้าหรือหกปีที่ผ่านมาการส่งออกลดลง และอุตสาหกรรมไม่ได้เฟื่องฟูเหมือนที่เคยเป็นมา แต่สำหรับชาวบ้านแล้วพวกเขายังคงได้รับรายได้อย่างต่อเนื่องจากความยั่งยืน ทรัพยากรในผ้าไหมอิตาลีและทุกเส้นที่ถูกกำหนดไว้ในตอนท้ายนั้นให้มีความยั่งยืน คุณสมบัติที่โดดเด่นและมีคุณค่าของผ้าไหมอิตาลีมีหลากหลาย หนอนไหมอิตาลีเป็นแมลงในอนาคตจากองค์การอาหารและการเกษตร (FAO) ขององค์การสหประชาชาติ (EU) โดยงานวิจัยกล่าวว่าหนอนไหมอิตาลีมีโปรตีนสูงที่สุดถึง 66% เมื่อเทียบกับดักแดชนิดอื่น ๆ (ศรีวิไล ศรีมงคลรัตน์, 2556) และน่าจะเหมาะที่จะบริโภคในกระสวยอวกาศ นอกจากนี้ยังเป็นอาหารเสริมที่ยอดเยี่ยมสำหรับการปรับปรุงสมรรถภาพทางเพศเนื่องจากคล้ายกับยาเม็ดไวอากร้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเชื่อมโยงภาครัฐ ภาคธุรกิจและประชาคม สู่การพัฒนาประเทศที่มีรายได้ต่ำสู่รายได้ปานกลาง และรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง กรณีศึกษามัญจาคีรีจังหวัดขอนแก่น

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้เป็นโครงการ CCS ของผ้าไหมอิตาลีในอำเภอมัญจาคีรีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. โครงการ เขตมัญจาคีรี จ.ขอนแก่น

2. เพื่อเชื่อมโยงสามภาคส่วนหลักเพื่อร่วมอุดมการณ์ความรับผิดชอบร่วมสัญญาร่วมพันธกิจ และแพลตฟอร์มร่วมเครือข่ายสร้างนวัตกรรม

3. เปลี่ยนจากสถานะศูนย์เป็นหนึ่ง, และหนึ่งเป็นบวกหรือจากปกติเป็นดีและดีไปสู่สถานะที่ดีขึ้นและทวีคูณ

4. ขอบเขตพื้นที่และจำนวนประชากรของหมู่บ้านในมัญจาคีรีที่ประกอบอาชีพทำไร่ทำนาสำหรับปลูกและทอผ้าไหม

5. กรอบเวลาของโครงการ CZECH # 7 CCS ของนักศึกษา NBI คือ 5 เดือนตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงกรกฎาคม 2019

เครื่องมือและวิธีการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสัมภาษณ์ชาวบ้านเชิงลึกการรับรู้จากการสอบถามเครือข่ายในพื้นที่ ชาวในชุมชนสังคมออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การสัมภาษณ์เชิงลึกในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพของนักเรียนของ นสช.เซ็ก 7 และการเยี่ยมชมภาคพื้นดินเพื่อรวบรวมผลทุก 2 เดือนจากสิ่งพิมพ์ทางวิชาการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และการตอบสนองของผู้ค้าปลีกในท้องถิ่น

วิธีการทางสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

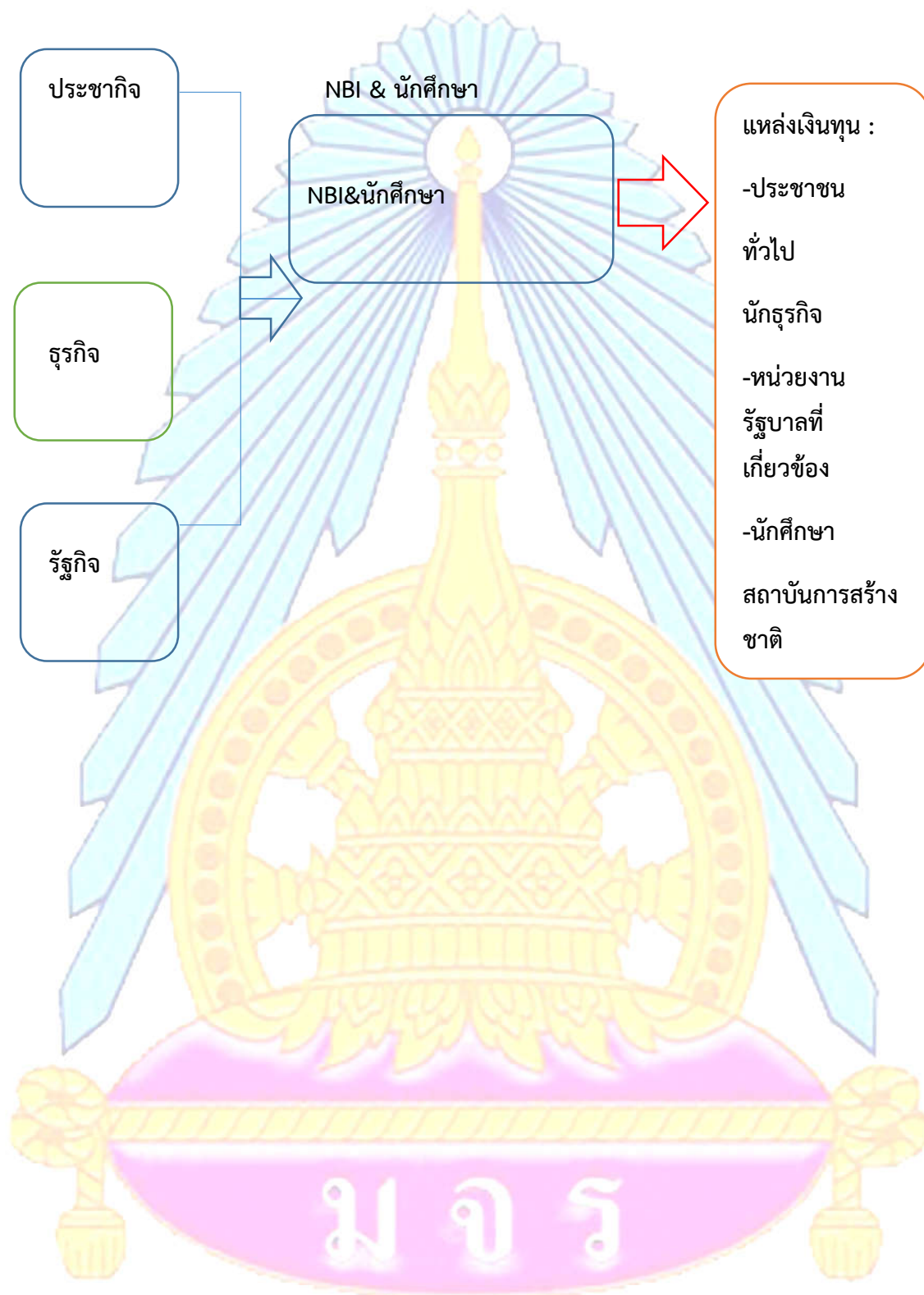
รวบรวมประเด็นสำคัญและข้อสรุปของการวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็นสามช่วงเวลา: ผลลัพธ์และผลกระทบ แสดงนิพจน์ส่งผลในระยะสั้นระยะกลางและระยะยาว ข้อมูลที่รวบรวมได้จากชาวบ้านและ นสช.เซ็ก 7 ซึ่งเป็นฐานในพื้นที่

ส่วนที่ 1. กรอบแนวคิด (การนำไปใช้)

1. นักเรียน NBI กลุ่มที่ 7 CZECH เข้าเยี่ยมชมพื้นที่ครั้งแรกในวันที่ 16 มีนาคม 2562
2. เพื่อแนะนำให้พี่น้องชาวบ้านในตำบลหนองหญ้าปล้องทราบโดยตรง
ปัญหาและการสำรวจสิ่งที่ต้องช่วยในการปรับปรุงและศึกษาวงจรชีวิตหนองใหม่
3. นำวัสดุตัวอย่างไปแนะนำโรงงานเพื่อแตกไลน์สินค้าที่มีความเหมาะสม และเป็นที่ต้องการของตลาด
4. นำเสนอตราสัญลักษณ์ให้กับชาวบ้านเพื่อให้พวกเขาหวัด
5. ติดต่อกับโรงงานที่สามารถผลิตได้ในปริมาณที่มากขึ้นและคุณภาพที่ดีขึ้นเพื่อให้เหมาะกับแนวโน้มแฟชั่นปัจจุบัน
6. เพื่อเปิดผลิตภัณฑ์ตัวอย่างภายใน NBI
7. ทดสอบทำการขายตามสถานที่งานแฟร์เพื่อมีข้อพิสูจน์ในด้านคุณภาพ และการจำหน่ายในพื้นที่จัดงานเป็นครั้งคราว

ส่วนที่ 2. กรอบแนวคิด (การนำไปใช้)

MANCHAKIRI

Eri Silk “Silk de Mancha”

ผลิตภัณฑ์แนวนอน : จีวรพระ, โซฟา, หมวก, ผ้าผ่าน, กระเป๋า, หุ้มผนัง

ผลิตภัณฑ์แนวนอน : ดักแด้ทรงเครื่อง, สบู่อ, ผงโปรตีน, อาหารเสริม, เครื่องสำอาง

ผลการวิจัย

- ที่ตั้ง ตำบลโพนเพ็ก อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมัญจาคีรีมี 8 อำเภอ 118 หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ 72,017 คน เป็นชาย 36,890 คน และหญิง 37,044 คน จุดโมเดลอยู่ในพื้นที่โพนเพ็กซึ่งแห้งแล้งและกันดาร มี 14 หมู่บ้านพื้นที่เขตตำบลโพนเพ็ก มีประชากรประมาณ 7,957 คน

ภาพที่ 1: แผนที่ อำเภอมัญจาคีรี (ภาพจาก: google search, by Srin Wangchitr)

สภาพเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของมัญจาคีรีคือเกษตรกรรมครบครัว – เกษตรกรปลูกข้าวไร่อ้อยพืชผักผลไม้

และปลูกมันสำปะหลังเลี้ยงไหมเป็นอาชีพเสริมการผลิตผ้าไหมเป็นการลงทุนที่สูงมากจึงเป็นรูปแบบธุรกิจที่ประสบความสำเร็จสำหรับผ้าไหม ในครั้งแรกชาวบ้านได้ร่วมลงทุนในการดำเนินธุรกิจประมาณ 10 รายในปี พ.ศ. 2544 ได้เพิ่มสมาชิกในทีมเป็น 65 คนโดยดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้ให้กับสมาชิกตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทางในอนาคตสภาพสังคม/ศาสนา และวัฒนธรรม ประเพณี

สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนอำเภอมัญจาคีรีเป็นแบบเรียบง่ายรักความสงบ เป็นสังคมแบบ ชนบท โดยที่สภาพบ้านเรือนที่อยู่อาศัย และการประกอบอาชีพยังคงยึดถือจารีตประเพณีดั้งเดิมตามแบบฉบับของคน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยทั่วไป การสื่อความหมายส่วนใหญ่ใช้ภาษาท้องถิ่นคือ ภาษาอีสาน มีเพียงส่วนน้อยใน เขตชุมชนเมืองที่พูดภาษาไทยภาคกลาง ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่นับถือศาสนาพุทธ นับถือศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 99.16 คิดเป็นร้อยละ 0.59 คิดเป็นร้อยละ 0.28 นับถือศาสนาอิสลาม กิจกรรมต่างๆ ทางศาสนา พิธีทาบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา ออกพรรษา วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น

ตอนที่ 3. ข้อมูลการทอผ้าไหมอีรี่ ใน หมู่บ้านหนองหญ้าปล้อง ตำบลโพนเพ็ก อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

ความเป็นมาของ Eri Silkworm

ไหมอีรี่มาจากหนอนผีเสื้อของ *Samia ricini* พบในอินเดียตะวันออกเฉียงเหนือและบางส่วนของจีนและญี่ปุ่น นำเข้ามาในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2517 ชื่อ “อีรี่” มาจากคำภาษาอัสสัมมีส “ยุค” ซึ่งแปลว่า “ละหุ่ง” เนื่องจากหนอนไหมอีรี่กินพืชละหุ่งเป็นอาหาร ผ้าไหมอีรี่เป็นที่รู้จักกันในชื่อ “endi” หรือ “errandi” ในอินเดีย ผ้าไหมสีขาวที่มีขนยาวมักเรียกกันว่า “ผ้าแห่งสันติ” หรือ “เส้นใยไหมคุณธรรม” เมื่อผ่านกรรมวิธีโดยไม่ฆ่าหนอนไหม กระบวนการนี้ทำให้เกิดผ้าไหมที่เรียกว่า “ไหมอาซิมา” ตักแต่ออกจากรังไหมไปเป็นผีเสื้อแล้วจึงเก็บเกี่ยวรังไหมเพื่อนำไปปั่นเอาเส้นใยไหม จึงไม่มีการทำลายชีวิตของตัวไหม ไหมอีรี่เป็นไหมบ้านที่สมบูรณ์เพียงชนิดเดียวนอกเหนือจาก “*Bombyx mori*”

มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นแกนหลักในการศึกษาและวิจัยเมื่อกว่า 20 ปีก่อน พบว่าใบมันสำปะหลังยังเป็นแหล่งอาหารเลี้ยงไหมอีรี่ได้ดี และพื้นที่ในอำเภอมัญจาคีรี มีความเหมาะสมในการปลูกมันสำปะหลังเพื่อเลี้ยงหนอนไหมอีรี่ และเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้กับท้องถิ่น (ศ.ดร. สุธรรม อารีกุล) “มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” ซึ่งเป็นผู้ที่ค้นพบข้อมูลในการวิจัยนี้เป็นที่แรก

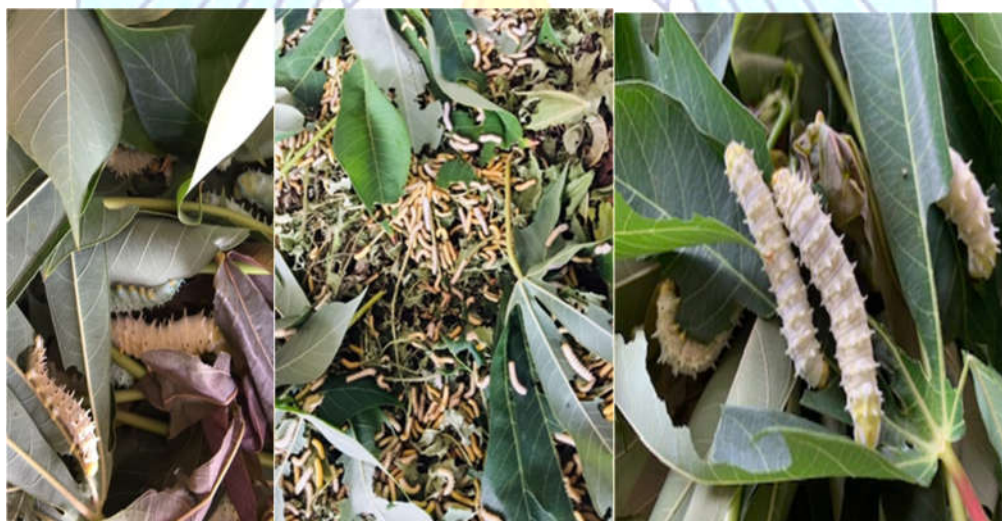
ภาพที่ 2 : ตักแต่ และผีเสื้อหรือที่เรียกว่า ซีปะขาว *Bombyx mori* (ภาพจาก: researchgate.net)

ภาพที่ 3 : วงจรชีวิตของหนอนไหมหรือ Silkworm life cycle (ภาพจาก: Pinterest)

ขั้นตอนการให้อาหารหนอนไหมหรือ

ใช้ใบอ่อนมันสำปะหลังที่ไม่มีการฉีดยาฆ่าแมลงเก็บมา และไม่มีความเปียกชื้น เป็นกระบวนการที่ซึ่งใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 45 วัน ในการให้อาหาร การเจริญเติบโตของตัวหนอนใช้เวลา 30 วันในระหว่างที่มันกัดกินใบมันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง เมื่อหนอนโตได้ขนาดเต็มที่หนอนจะเริ่มสร้างรังไหม ซึ่งใช้เวลาอีก 15 วัน

ภาพที่ 4-6 : ขนาดของหนอนไหมหรือจะโตขึ้นเรื่อย ๆ เป็นระยะ (ภาพจาก: บรรจง ดุจดพิมาย)

ขั้นตอนและกรรมวิธีการสาวไหม

เมื่อผีเสื้อบินออกจากรังไหมเรียบร้อยแล้วจึงนำไปต้มเพื่อแยกต่อเส้นใยไหมที่จะคลายออกมาให้สาว โดยการใช้ไม้สาวไหม

มจร

ภาพที่ 7-8: หม้อต้มรังไหม และวิธีการใช้ไม้สาวไหม (ภาพจาก: Watsana@yahoo.com)

กระสวยม้วนใยไหม และ เส้นใยไหม

เส้นไหมที่สาวมาจากหม้อต้มแล้ว จะถูกนำมาจัดเรียงโดยใช้กระสวยไม้ขนาดใหญ่ใช้มือหมุน เพื่อให้เส้นใยไหมเรียงกันได้ตามขนาดที่เหมาะสม

ภาพที่ 9: กระสวยม้วนเส้นใยไหม ภาพที่ 10: เส้นใยไหมที่ออกจากกระสวย

ทูกทอผ้า

เกือบทุกหลังคาเรือนในหมู่บ้านหนองหญ้าปล้องที่ต้องมี ทูกทอผ้า ประจำบ้านเพื่อใช้ในการทอผ้าใช้เองในครัวเรือนหรือใช้ในการทอผ้าขาย ทูกที่ชาวบ้านส่วนใหญ่ใช้ ทำมาจากไม้ไผ่ และมีขนาดความกว้างที่สามารถทอผ้าที่มีขนาดกว้างถึง 52 นิ้ว

ภาพที่ 12: ทูกทอผ้า (ภาพโดย: google)

การทำลวดลาย หรือ การมัดหมี่ (ไหม)

ลวดลายส่วนใหญ่จะมีเอกลักษณ์โดดเด่น เป็นของแต่ละท้องถิ่น สืบเนื่องจากภูมิปัญญาของชาวบ้านในพื้นที่นั้นๆ ในการวาดลวดลายก็จะวาดลงบนกระดาษก่อนเพื่อใช้เทียบกับลวดลายที่จะมัดหมี่ จากนั้นนำเชือกกล้วยหรือเชือกฟางมามัดให้เกิดลวดลายก่อนนำไปย้อมสี

ภาพที่ 13: ภาพลวดลาย และวิธีการมัด (ภาพโดย: พรกนก นิยมศิลป์)

การย้อมสี

สีที่นำมาย้อมส่วนใหญ่มาจากต้นไม้ ใบพืช รากไม้ ตามธรรมชาติ อาทิเช่น แก่นขนุน ดอกดาวเรือง ดอกอัญชัน ต้นสัก ค้างคาวต่าง ๆ ไหมอีร์ส่วนใหญ่จะไม่ใช้สีเคมีย้อม ถึงแม้ว่าสีเคมีจะติดทนนานและมีสีสันทันตกว่าก็ตาม

ภาพที่ 14: สีม่วงครามที่ได้มาจาก ค้าง เป็นสีม่วงประจำของไหมอีร์ที่หมู่บ้านหนองหญ้าปล้องนี้ (ภาพโดย: พรกนก นิยมศิลป์)

มจร

ภาพที่ 15: กระสวยขนาดเล็กใช้เก็บเส้นไหม ภาพที่ 16: ผืนผ้าไหมอีรี่ (ภาพจาก: พรกนก นิยมศิลป์)

ภาพที่ 17-20 : โลโก้ “M” ที่ทาง นสข.เซ็ก 7 ได้ร่วมกันออกแบบ และชาวบ้านหนองหญ้าปล้องมีความพอใจร่วมลงความเห็นชอบสัญลักษณ์ตัวย่อ “M” มาจากคำว่า “มัญจาคีรี” คล้ายลักษณะเป็นมงกุฎ เป็นลักษณะของภูเขาซึ่งในอำเภอมัญจาคีรีมีภูเขายู่อ้อมรอบและสี่ทอง คือสี่มณฑลหรือสี่ของไหมทอง (ภาพโดย: พรกนก นิยมศิลป์)

“พระเก้าอี้”

คณะ นสข.เซ็ก 7 ได้รับความเมตตาจากท่านเจ้าคุณพระเทพญาณวิศิษฐ์ ให้นำน้าผ้าไหมอีรี่สีม่วงที่ย้อมจากคั้ง และไหมสีทองมาทอร่วมกัน เพื่อนำมาใช้หุ้มพระเก้าอี้ และทูลเกล้าฯถวายแด่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในวโรกาสเสด็จเปิดป้าย โรงเรียนพระเทพญาณวิศิษฐ์อัครมวิทย อ.ห้วยผึ้ง จ.กาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2562 เพื่อทรงใช้ในการทรงงาน ฯลฯ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลของโครงการ “Thai Silk Go Global” ของกลุ่มนักศึกษา CZECH # 7 ของ NBI เกิดจากการหยิบเอาแนวคิดใหม่ ๆ สำหรับผ้าไหมอีรี่ที่สามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลายรูปแบบเช่น เพอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้านอาทิเช่น ผ้าม่าน,วอลล์เปเปอร์, โคมไฟ, หมวกแกสบี้และเครื่องประดับ เปลี่ยนสินค้าจากเพียงแค่น้าผ้าไหมมาทำเครื่องนุ่งห่ม เหล่านั้น ให้เป็นสินค้ามูลค่าเพิ่มเพื่อผู้บริโภคได้ เล็งเห็นคุณค่า และคุณประโยชน์ของการนำผ้าไหมมาใช้กับชีวิตประจำวันมากขึ้น จึงมีใช้แค่เพียงเครื่องนุ่งห่มที่สามารถใส่ได้เพียงไม่กี่ครั้งและมีราคาค่อนข้างแพง เพื่อให้อุตสาหกรรมผ้าไหม และผ้าพื้นเมืองได้มีการปรับเปลี่ยนแนวของยุคและสมัย เพื่อกระตุ้นทั้งเศรษฐกิจท้องถิ่นและเศรษฐกิจไทยให้หันมาเห็นคุณค่าของทรัพยากรในชาติและการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย ถึงแม้ว่าผ้าไหมไทยส่วนใหญ่ก็มีความต้องการในการส่งออกมากพอสมควร แต่ก็ยังมีผ้าไหมไทยอีกประเภทที่ขาดหายไปจากท้องตลาดในปัจจุบัน

งานวิจัยนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และค่านิยมของคนรุ่นใหม่ว่าทัศนคติที่มีต่อชุดผ้าไหมไทยสำหรับสตรีเป็นเช่นไร และหาโอกาสในการขยายตลาดสินค้าผ้าไหมเหล่านี้ในตลาดภายในประเทศ และต่างประเทศเพื่อคนรุ่นใหม่ได้หันมารับรู้ในคุณค่าของผ้าไหม และเพื่อทำความเข้าใจในการตัดสินใจซื้อมากขึ้น ประโยชน์ของงานวิจัยนี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้นว่า ผ้าไหมแบบพิเศษที่ทอมาจากมือ และวิธีการออกแบบลวดลายแบบโบราณ ว่าควรค่าแก่การอนุรักษ์อย่างไร ทั้งหลายสิ่งหลายอย่างที่ต้องผ่านขั้นตอนและกรรมวิธีตั้งแต่การเลี้ยงหนอนไหมจนจบกระบวนการในการทอ โดย

ส่วนใหญ่ชุดผ้าไหมไทยเป็นที่รู้จักกันดี แต่การจะประยุกต์หรือต่อยอดให้คนรุ่นใหม่ได้ชื่นชมในเนื้อผ้าอันล้ำค่านั้นจำเป็นจะต้องขยาย แดกไลน์ในรูปแบบ รูปทรง และการใช้งานต่าง ๆ เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด

การพัฒนาผ้าไหมอีรี่สู่ตลาดโลกนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการสนับสนุนจากหลายหน่วยงาน ทั้งทีมงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาชน ไม่ควรให้พึ่งพาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้ในทุกหน่วยงานควรจะร่วมมือกันเพื่อให้อุตสาหกรรมผ้าไหมไทยมีชื่อเสียงที่ดีขึ้น ควรเริ่มจากการจัดกิจกรรมต่างประเทศที่จะนำชาวต่างชาติในทุกประเทศมาทำความรู้จักกับผ้าไหมไทย ปรึกษากับสถานทูตไทยในต่างประเทศ เพื่อเชื่อมโยงคนไทยเข้าร่วมงาน กระทรวงพาณิชย์เพื่อสนับสนุนในส่วนของการส่งออก และออกแคมเปญที่น่าสนใจ เชิญนักลงทุนเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการลงทุนในผ้าไหมไทย และกระทรวงวัฒนธรรมควรมีการประกาศ หรือจัดงาน เดินสายโชว์ผ้าไหมให้ทั่วโลกได้รับรู้ และเข้าถึงสินค้าได้ง่ายร้านอาหารไทยหลายแห่งทั่วโลกควรให้ความสนับสนุนที่จะเข้ามาในโครงการเพื่อร่วมงานกันโดยใช้ผ้าไหมไทยทั้งหมดเป็นของประดับตกแต่งร้าน หรือมีมุมของที่ระลึกภายในสถานที่ หรือภายในร้านเพื่อทำการประชาสัมพันธ์ในส่วนของการขึ้นงาน

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานของรัฐควรสนับสนุนงบประมาณให้กับพันธมิตรที่เข้าร่วมทั้งหมด และขยายการจัดสรรซึ่งควรรวมถึง: ภาคเอกชน (เจ้าของธุรกิจ SME ,ประชาชนทั่วไป สื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น, นักข่าวเพื่อการทำสื่อโฆษณา)

1.2 ให้หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวเชื่อมต่อกับหน่วยงานทั้งหมดของสายการบินเข้าร่วมและมอบแคมเปญที่น่าสนใจ อาทิเช่น ขยายทัวร์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สินค้าชุมชน และท้องถิ่น กึ่ง Eco-Tourism สำหรับการท่องเที่ยวเส้นทางสายไหมไทย ในลักษณะ Homestay

2. ข้อเสนอแนะต่อฝ่ายบริหาร

2.1 จัดตั้งคณะหรือฝ่ายบริหาร SE (Social Enterprise) เพื่อขับเคลื่อนโครงการอย่างถูกต้องและชัดเจน

2.2 เชื่อมโยงกับทุกหน่วยงานของรัฐที่จะเข้าร่วมโครงการในแต่ละประเทศ

2.3 การแสวงหาผู้ที่มีความชื่นชอบและตั้งใจที่จะช่วยอนุรักษ์ผ้าไหมไทยที่เป็นภูมิปัญญา มีศิลปะในลวดลาย เพื่อให้เป็น กระบอกเสียงหรือผู้สื่อสาร ให้ข้อมูล ได้แพร่หลายไป ด้วยคุณภาพสูงที่สุดที่น่าพอใจให้ชาวโลกได้รับรู้

3. ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

3.1 ผู้ทอผ้าในมัญจาคีรีพร้อมที่จะปรับปรุงคุณภาพผ้าไหมอีรี่ และคงไว้ซึ่งแนวคิดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพราะผ้าไหมอีรี่เป็น “ผ้าแห่งสันติภาพ”

3.2 อัปเดตแพชั่นให้ตรงตามกระแส และตามแฟชั่น ทันยุคทันสมัย

3.3 การพัฒนาแพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ ให้ง่ายต่อการสั่งซื้อสินค้า และเข้าถึงง่าย สินค้าส่งไว ถึงมือผู้สั่งซื้อ

3.4 ประชาสัมพันธ์ภายในประเทศโดยให้นักศึกษาจากทุกมหาวิทยาลัยหรือนักศึกษาของ NBI ใช้ผลิตภัณฑ์/สินค้า หรือสวมเครื่องแต่งกายสัปดาห์ละหนึ่งวันซึ่งสามารถจัดตั้งและเรียกว่า “วันไหมไทย” หรือ “วันไหมแห่งชาติ”

3.5 จัดนิทรรศการในแต่ละท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์และกระตุ้นอุตสาหกรรมผ้าไหม ผ้าไทย ควรมีการแข่งขันประกวดความคิดสร้างสรรค์ในการนำผ้าไหม มาประยุกต์ใช้เป็นอย่างอื่น นอกเหนือจากเครื่องนุ่งห่ม

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545) การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์ สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ส. เอเชียเพลส.

ชญาวัต ปัญญาเพชร. (2558) ศิลปะร่วมสมัยไทยภายใต้แนวคิดหลังอาณานิคมในทศวรรษที่ 1990.

วารสารวิจิตรศิลป์ , 6 (1). 22-32.

อิทธิพล ตั้งโฉลก.(2550) แนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

Thai publica.2561 Online Kasetsart University

D.B.A.06 Sripatum University

<https://www.tris.co.th/articles-and-knowledge/1241/> for the innovation improvement.

Lancashire District page news (2554)

<https://www.erisindia.com> for the photographs and the information

<https://www.wearekal.com> for the article information

<https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016> Tammasat University

